

1. Referentie

Referentie	Verhoeven, S. (2002). Vorming voor een jeugdleider moet vooral plezierig zijn... Kadervorming in de jeugdbeweging. <i>Vorming</i> , 17, (4), 261-278.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Het spanningsveld 'beheersing – emancipatie' is één van de kernthema's in de sociale agogiek. Op welk sociaalagogisch terrein je je ook waagt, overal word je ermee geconfronteerd. Zo ook in het jeugdwerk, met daarin de jeugdbeweging. Op welke manier vertaalt dit spanningsveld zich in de vorming in de jeugdbeweging? Wat is die vorming in de jeugdbeweging nu precies? En waar situeert de vorming bij Chirojeugd Vlaanderen, de grootste jeugdbeweging die ons land rijk is, zich in dit spanningsveld? Op deze vragen tracht de auteur in dit artikel een antwoord te geven.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd, welzijn
Trefwoord(en)	Beheersing, chiro, dialoog, emancipatie, normen, sociaal-culturele ontplooiing, verantwoording, vorming, waarden,

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Verhoeven Sofie (Licentiaatstudente) Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen UGent Henri Dunantlaan 2 9000 Gent Tel: 09/ 264 63 41 Fax: 09/ 264 64 98 http://www.ugent.be/portal/pp

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Waarom wordt vorming georganiseerd? Wat kun je er al dan niet uit leren? Is vorming noodzakelijk wanneer je in leiding staat? In hoeverre speelt het attest dat eraan verbonden wordt een grote rol? Welk publiek komt er op die vorming af en is dat het juiste publiek? Beheersing versus emancipatie?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Literatuurstudie + Interpretatief onderzoek, mondelinge diepte – interviews Twee steekproeven
Onderzochte	17 leidinggevendens bij Chiro

groep	Alle 17 uit het verbond Roeland (Streek van Gent) 9 personen die reeds een cursus gevolgd hadden 8 personen die nog geen cursus gevolgd hadden
Bereik	Lokaal (Chiroverbond Roeland Gent)

7. Resultaten

Beheersing vs. emancipatie	Er zijn duidelijke sporen van 'beheersing' (de idee dat op een cursus juiste houdingen en waarden worden aangeleerd); maar ook 'emancipatie': cursus als plaats om stil te staan en te reflecteren.
Waarde/nut vorming?	Voor de emanciperende waarde van vorming wordt positief gewaardeerd: Uitwisseling, Zelf iets mogen meemaken, batterijen opladen, nieuwe inzichten en visies leren ontdekken, meerwaarde voor het 'leiding-zijn', stilstaan en (leren) vragen stellen bij wat je doet
Rol van de attesten?	Feit dat er een attest aan verbonden wordt, is niet de voornaamste beweegreden om vorming te volgen, maar wel een extra motivatie. Bijna niemand koppelt het attest aan bepaalde competenties of kennisinhouden. Voor de meeste vrijwilligers betekent het erkenning.
Cursussen	Evenwicht tussen vorming en ontspanning (theorie – spel) Plezier primeert, toch moeten er ook kansen tot leren geboden worden, anders kan je niet van een cursus spreken. Wanneer er geen formeel leren aan te pas komt, ziet men het niet als een cursus. Het belang van informeel leren wordt benadrukt.
Cursus essentieel?	Enkel wie al leiding is, kan cursus volgen. Deze voorwaarde wordt vaak nodig geacht om ervaringen te kunnen uitwisselen. Iedereen is het er mee eens dat cursussen volgen geen noodzakelijke voorwaarde is om goede leiding te zijn, maar het is wel verrijkend
Cursus verplichten?	Wie nooit cursus volgde zag er wel het nut van in, want had vaak nood aan een duwtje in de rug. Wie wel al cursus volgde, dacht dat verplichting de kwaliteit en sfeer zou doen dalen.
Opzet cursussen	Er wordt een evenwicht aangeraden tussen volgende elementen: Vaste blokken ('theorie') Aantal keuzemomenten (naargelang persoonlijke interesse) Voldoende vrijheid voor vragen, spel, ontspanning, ... Voldoende ruimte voor noden en behoeften

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Verhoeven, S. (2001). *Onderzoek naar behoeften aan kadervorming bij de jeugdwerker in de jeugdbeweging*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, UGent, Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen.

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Het onderzoek wordt ingeleid door een literatuurstudie in verband met de jeugdbeweging als vorm van jeugdwerk in Vlaanderen. Daarbij wordt de kern van het spanningsveld 'beheersing - emancipatie' aangeraakt. Ook in het verdere verloop komt dit meermaals aan bod.

Het onderzoek zelf betreft een bevraging bij enkele chiroleiding. Een groep die reeds vorming gehad had wordt geplaatst ten opzichte van een groep leiders die dit (nog) niet hadden gedaan. De resultaten die daaruit voortvloeiden duiden vooral aan dat vorming zeer zeker gecombineerd moet worden met spel en ontspanning. Ook die momenten zorgen namelijk voor (in)formeel leren, wat de leiders zeer wisten te appreciëren. Deze resultaten en nog vele andere zijn slechts d.m.v een kleine steekproef bekomen, maar dat wil niet zeggen dat ze niet veralgemeenbaar zijn. Vele conclusies kunnen evenzeer voor andere leiding gelden (bijvoorbeeld ook van andere groepen) en dus ook voor anderen interessant zijn.